

Constitviones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

Decima Pars De Modo, Qvo Conseruari, & augeri totum corpus Societatis
in suo bono statu possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](#)

DECIMA PARS

DE MODO, QVO CONSER-
uari, & augeri totum corpus Societa-
tis in suo bono statu possit.

VIA Societas, quæ mediis humanis in-
stituta non est, per ea nec conseruari nec
augeri potest, sed per gratiam omnipot-
tentis Dei ac Domini nostri I E S V
Christi; in eo solo spem constitui opor-
tet, quod conseruaturus sit, & promoturus hoc o-
pus, quod ad obsequium & laudem suam, & auxi-
lium animarū inchoare dignatus est. Et iuxta spem
hanc primum mediū & maximè consentaneum ora-
tionum & sacrificiorum erit, quæ hac cum intentio-
ne sancta offerri, & singulis hebdomadis, mensibus,
& annis in omnibus locis, vbi Societas residet, certa
ordinatione institui debent.

- 2 Ad conseruationem & incrementum non solum
corporis, id est eorum, quæ externa sunt, sed etiam
spiritus Societatis atq; ad assecutionem finis, quem
sibi præfigit, auxilii animarum, ad ultimum & super-
naturalem suum finem consequendum media illa,
quæ cum Deo instrumentum coniungunt, ac dispo-
nunt, ut à diuina manu recte gubernetur, efficaciora
sunt, quam quæ illud disponunt erga homines. Hu-
iusmodi est probitas & virtus, ac præcipue charitas,
& pura intentio diuini seruitii, & familiaritas cum

Deo

Deo in spiritualibus deuotionis exercitijs, & zelus
syncerus animarum, ad gloriam eius, qui eas creauit
ac redemit, quo quis alio emolumento posthabito.
Videtur itaque in vniuersum curandum esse, ut om-
nes, qui se Societati addixerunt, in virtutum solida-
rum ac perfectarum, & spiritualium rerum studium
incubant; ac in huiusmodi maius momentum,
quam in doctrina, vel alijs donis naturalibus & hu-
manis constitutum esse ducant. Hæc enim interiora
sunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare
ad finem nobis propositum oportet.

Hoc iacto fundamento, media illa naturalia, quæ
Dei ac Domini nostri instrumētum in proximorum
utilitatem disponunt, in vniuersum ad conseruatio-
nem & incrementum totius huius corporis confe-
rent: si tamen & addiscantur, & exerceantur syncer-
e ad solum Dei obsequium; non ut illis fiducia no-
stra innitatur, sed potius ut diuinæ gratiæ iuxta sū-
mæ prouidentiæ suæ ordinem per hæc cooperemur,
qui ad gloriam suam tam dona naturalia, quæ ipse
ut Creator, quam supernaturalia, quæ ut gratiæ au-
thor donat, vult referri. Et ideo media humana, vel
per industriam acquisita, ac præcipue doctrina ex-
acta & solida, & modus eam proponendi populo in
concionibus, & lectionibus, & forma agendi cum
hominibus, eosdemque tractandi diligenter curan-
da sunt.

Iuuuerit etiam magnopere in suo bono statu ac di- 4
sciplina Collegia conseruare, & ad id eorum super-
inten-

intendentiam per illos exercere, quibus utilitatis temporalis nihil ex eis potest accedere. Talis est Societas professæ, quæ in Collegijs eos instituendos curabit in perfectione vitæ, litterisque Christiano dignis, qui talentum ad id sortiti esse videbuntur. Hi enim pro seminario Societati professæ, & eius Coadiutoribus erūt; &c, si cum Collegijs Vniuersitates etiam curæ Societatis commissæ fuerint, obseruato illo modo procedendi, de quo in quarta Parte dictum est, ad finem eundem iuuabunt.

¶ Quia paupertas velut propugnaculum est Religionibus, ut eas in statu suo & disciplina conseruet, & à compluribus hostibus defendat (vnde etiam Dæmon enititur illud varijs rationibus euertere) refert plurimum ad conseruationem & augmentum totius huius corporis, procul admodum omnem avaritiæ speciem ablegasse; nullos redditus, vel possessiones, vel stipendia pro verbi Dei prædicatione, aut lectione, aut Missis, aut administratione sacramentorum, aut demum rebus quibuslibet spiritualibus (vt est in sexta Parte dictum) admittendo, nec ad suam utilitatem redditus Collegiorum applicando.

6 Erit etiam summi momenti, ut perpetuò sc̄elix Societatis status conseruetur, diligentissimè ambitionem, malorum omnium in quavis Repub. vel Congregatione matrem, submouere, ac aditum ad dignitatem, vel prælationem ullam directè vel indirectè quærarendam in Societate præcludere. Quod ut fiat,
omnes

254 CONST. CVM DECLA.

omnes Professi se nihil vñquam ad eam obtinēdam acturos, & quos agere animaduerterint, delaturos, Deo ac Domino nostro voweant: & incapaces ac inhabiles ad prælationem quamuis habeantur ij, de quibus probari posset, quòd eam ambijsent. Promittant etiam Deo ac Domino nostro ad nullam ctiā extra Societatem prælationem, vel dignitatem obtinendam se quidquam acturos, nec ad sui electio nem ad huiusmodi munus, quoadeius fieri poterit, consensum præstituros; si eius obedientia, qui sub pœna peccati potest præcipere, eos non compulerit: sed vñusquisque videat qua ratione animarum saluti iuxta nostræ professionis humilitatem & submis-

7
fionem inseruire possit; & ne Societas his hominibus, qui ad propositum sibi finem sunt ei necessarij, priuetur.

DECLARATI

TIONES

In decimam Partem,

A § C on siderā
do, quām
instanter, quāmq;
multis rationibus
curatum sit, vt aliqui de nostra Societate varios Episcopatus sumerent, cumque in multis obuiam itum sit, nec tamen in Patriarchatu & Episcopatibus Aethiopie admittendis resisti potuerit: de hoc auxilio ad opus illud Aethiopie, & alia similia, cùm resistendi modus deesset, cogitatum

A

consilium, vel alicuius, quem ille sibi ad hoc substitueret; quodque, si senserit melius esse quod consulitur, sit illud executurus: Non quod habeat qui Prælatus est, aliquem de Societate Superioris loco; sed quod sponte in Dei conspectu vult ad id facendum obligari, quod ad diuinum obsequium melius esse intellexit; quodque placeat esse aliquem, qui sibi cum charitate ac libertate christiana ad gloriam Dei & Domini nostri id proponat.

7 Ut perpetuò totius huius corporis bonus status conseruetur, confert plurimum, quod in prima, secunda, & quinta Parte dictum est de turba & hominibus ad nostrū institutum ineptis ne ad probationem quidem admittendis: & si aliqui probationis tempore non esse idonei inuenirentur, etiam dimittendis. Siqui vero de prauatis moribus essent, aut de quorum emendatione parum speraretur, inulto minus essent retinendi. Minus etiam apertum ostium esse debebit ad admittendos aliquos in Scholasticos approbatos, & Coadiutores formatos, minimè vero omnium in

cogitatum est. Nō tamē obligatur Societas ad hoc munus suscipiendum, quandocunque alii cui ex ea Episcopatus esset admittendus: Immo libera manet, ut id oneris & relinqueret, et assumere posset; ubi multum referre ad Dei obsequiū iudicaret.

Post emissam autem professionem hoc votum simplex cum alijs, de quibus diximus, emittetur.

B In

Profes-

256 CONST. CVM DECLA.

Professos: Non enim alij, quam spiritus & doctrinæ selectæ viri, & multum, diuque exercitati, & in varijs probationibus virtutis & abnegationis sui ipsorum cum omniū ædificatione & satisfactione perspecti ad professionem admitti debent. Sic enim, licet multitudo augescat, non imminuetur, nec debilior reddetur spiritus, dum tales sint, qui in Societatis corpus cooptantur.

Cum bona & mala capit is habitudo in uniuersum corpus redundet; summopere conferet, si electio Præpositi Generalis ea sit, quæ in nona Parte descripta est. Et post hanc electionem, illa maximi erit momenti, quæ inferiores Præpositi in Prouincijs, & Collegijs, ac Domibus Societatis eliguntur. Nam fere quales hi fuerint, tales & eorum subditi erunt. Resert etiam magnopere, præter electionem, si Præpositi particulares in sibi subditos, & Generalis in particulares, ac contra Societas in Generalem (ut in nona Parte declaratum est) multum potestatis habeant; ita, ut omnes ad bonum omnia possint; & si male agerent, omnino subiecti sint. Resert etiam, ut Superiores ministros idoneos (ut in eadem parte dictum est) ad ordinationem & executionem rerum, quæ spectant ad eorum officium, habeant.

Quod iuuat ad unionem membrorum huius Societatis inter se, & cum suo capite, multum etiam ad conseruationem boni status illius iuuabit; cuius modi est in primis uoluntatum uinculum, quod Charitas est, & mutuus amor, quem crebra communictio, &

sio, & rerum mutua notitia, eadem doctrina, & in omnibus, quantum fieri potest, uniformitas nutrit. Sed in primis id præstabit obedientiæ vinculum, quod particulares cum suis Præpositis, & hos ipsos inter se & cum Provincialibus, & utrosque cum Generali uniet; ita, ut inter omnes diligenter subordinatio seruetur.

10 Moderatio laborum animi & corporis, & in Constitutionibus, quæ ad neutrum extremū rigoris uel dissolutionis vergant (ut sic melius obseruari possint) mediocritas conferet ad durationem, & totius corporis in suo statu conseruationem.

11 Ad eundem finem faciet, generatim curare, ut amor & charitas omnium etiam externorum erga Societatem conseruetur,

B * sed eorum præsertim, quorum uoluntas bene aut malè in nos affecta multum habet momenti, ut aditus ad diuinū obsequium, & animarum auxilium aperiatur, uel præcludatur. In ipsa ue-

ro deinde Principium

secularium, & magnatum, ac primariæ authoritatis hominum; quorum fauor, aut alienatio animi multum facit, vt ostium diuino seruitio, & bono animarum aperiatur, vel præcludatur. Sic itidem, cùm aliqui malè affecti esse inteligerentur, præcipue si homines sint non vulgaris au-

R conue-

B ¶ In primis
conseruetur bene-
uolētia Sedis Apo-
stolice, cui pecu-
liariter inferuire
debet Societas :

258 CONST. CVM DECLA.

conuenientibus ,
vt in amicitiam
redeant , vel cer-
te aduersarij non
sint : idque non
timore contradic-
tionum , vel ,
quod asperius quid
quam nobis inde
posset accidere ;
sed vt per huius-
modi hominum be-
nevolentiam ma-
gis in rebus om-
nibus Dei obsequi-
um & gloria cre-
scat .

C § Ad hoc e-
tiam curādum est ,
vt Domus , & Col-
legia in locis , vbi
sit purum & sa-
lubre cælum , ha-
beantur , & non in
eis , qui contrari-
am habent proprie-
tatem .

ro Societate nec sit nec sentiatur
animorum propensio ad partem
alterutram factionis ; quæ esse
fortassis intet Principes vel Do-
minos Christianos ; sed sit po-
tius quidam vniuersalis amor ,
qui partes omnes (licet sibi inui-
cim contrariae sint) in Domino
nostro amplectatur .

Iuuuerit etiam moderatus & 12
prudens usus gratiarum per Se-
dem Apostolicam concessarum ,
solius auxilij animarum sine
syncerissimè nobis proposito .
Sic enim diuina bonitas opus
hoc quod cœpit , promouebit ; ac
bonus odor , qui veritati bono-
rum operum innitatur , homi-
num deuotionem augebit : vt &
à Societate ipsi iuuari , & ean-
dem ad propositum sibi finem
obsequii & gloriæ diuinæ Maie-
statis iuuare current .

* Conferet etiam , rationem C
habere valetudinis ; vt ea in par-
ticularibus conseruetur , quem-
admodum tertia in Parte di-
ctum est ; & vt demum omnes
obser-

PARS DECIMA.

259

obscruationi Constitutionum studeant; ad quam
easdem scire, saltem quæ ad quemlibet perti-
nent, necesse est. Quare legere, uel
audire easdem singulis men-
sibus oporten-
bit.

F I N I S.

R O M A, M. D. L X X.

Apud Victorium Hælianum.

Cum facultate Superiorum.